

*Adam Płoszaj**

POLITYKA SPÓJNOŚCI JAKO NARZĘDZIE STYMULACJI WSPÓŁPRACY MIĘDZY MIASTAMI — PRZYKŁAD INTERREG I URBACT

Artykuł omawia wybrane narzędzia polityki spójności stymulujące współpracę między miastami. Analizowane są programy z okresu 2004–2006: INTERREG oraz URBACT. W przypadku programów INTERREG analiza dotyczy największych polskich miast (31 najludniejszych miast oraz konurbacja śląska i Trójmiasto), natomiast w przypadku URBACT wszystkich miast, które były beneficjentami programu. Efekty projektów tego typu mają z reguły miękki charakter, polegający na transferze dobrych praktyk, budowaniu potencjału instytucjonalnego oraz kapitału ludzkiego. W tym zakresie efekty badanych projektów należy oceniać jako co najmniej zadowalające, choć liczba i skala zrealizowanych przedsięwzięć nie pozwala na wystąpienie wyraźnych i mierzalnych efektów w skali całego kraju.

Słowa kluczowe: współpraca miast, program INTERREG, INTERREG IIIB CADSES, INTERREG IIIB BSR, URBACT

Współpraca między miastami i między instytucjami z różnych miast jest istotna dla polityki spójności nie tylko jako jeden z jej celów (Council of the European Union, 1999; 2006), lecz także jako zjawisko pozwalające uchwycić znaczenie poszczególnych miast w sieci krajowej, europejskiej czy światowej. Sieć współpracy może być tutaj fenomenem pokazującym (czy też wyjaśniającym) konkurencyjność poszczególnych ośrodków miejskich. Współpraca jest bowiem jednym z czynników bardzo silnie wpływających na rozwój społeczno-gospodarczy zarówno pojedynczych organizacji, jak i miast oraz regionów (Church, Reid 1996; Olechnicka, Płoszaj 2010). Dlatego też projekty stymulujące współpracę między różnymi instytucjami – zarówno w wymiarze krajowym, jak i międzynarodowym – są istotnym elementem polityki spójności (Wenning 2008). Szczególnie wspierana jest współpraca międzynarodowa, zmierzająca do wymiany doświadczeń i dobrych praktyk oraz podejmowania wspólnych przedsięwzięć i koordynowania działań. Takie podejście opiera się na założeniu, że wynikiem współpracy między instytucjami jest efekt synergii: dwie lub więcej organizacji świadomie współpracujących działa skuteczniej, niż gdyby działały osobno (Alter, Hage 1993).

* Centrum Europejskich Studiów Regionalnych i Lokalnych Uniwersytetu Warszawskiego, Euroreg, ul. Krakowskie Przedmieście 30, 00-927 Warszawa; e-mail: aploszaj@gmail.com.

Kooperacja między miastami jest jednym z elementów szerszego zjawiska współpracy terytorialnej. Zgodnie z terminologią przyjętą w Unii Europejskiej współpraca transgraniczna występuje w trzech formach:

- Współpraca transgraniczna (*cross-border cooperation*) dotyczy współpracy między regionami położonymi przy granicach wewnętrznych i zewnętrznych UE, zarówno lądowych, jak i morskich.
- Współpraca transnarodowa (*transnational cooperation*) odbywa się w ramach funkcjonalnych ponadnarodowych makroregionów, takich jak np. Europa Centralna, region Alp, region Morza Bałtyckiego, region Morza Śródziemnego itd.
- Współpraca międzyregionalna (*interregional cooperation*) obejmuje współpracę między dowolnymi regionami Unii Europejskiej.

Współpraca między regionami, a w zasadzie między instytucjami funkcjonującymi w poszczególnych regionach, może dotyczyć różnych dziedzin. Jednak w praktyce dotyczy przede wszystkim tych, które są wyznaczane jako priorytetowe w programach finansujących współpracę terytorialną. W Unii Europejskiej najważniejszym działaniem w tym zakresie była Inicjatywa Wspólnotowa INTERREG, realizowana w latach 1989–2006. Potem instrument inicjatyw wspólnotowych zlikwidowano, jednak współpraca terytorialna, mniej więcej w takim samym kształcie, w jakim była realizowana uprzednio, stała się jednym z celów polityki spójności. W analizowanym okresie, lata 2004–2006, w Unii Europejskiej realizowano trzecią odsłonę Inicjatywy Wspólnotowej INTERREG (w skrócie: INTERREG III). Należy doprecyzować, że w UE INTERREG III rozpoczął się znacznie wcześniej, bo w roku 2000, natomiast polskie instytucje zostały do niego włączone na równych zasadach po akcesji w 2004 r. Na poziomie Unii Europejskiej współpraca transgraniczna jest postrzegana jako jedno z narzędzi realizacji polityki spójności i jej celów, przy czym każdy z kilkudziesięciu programów w ramach INTERREG III miał swoje specyficzne cele dostosowane do danego obszaru współpracy. Z kolei na poziomie regionu wskazuje się na dwa główne czynniki skłaniające do podejmowania współpracy terytorialnej. Po pierwsze, chodzi o rozwiązywanie wspólnych problemów, które dotyczą danych regionów, podobnych pod jakimś względem (np. deindustrializacja, peryferyjność, ekologia itp.). Po drugie – o współdziałanie, które może prowadzić do tworzenia i zwiększania wspólnych korzyści, np. przez podnoszenie przewagi konkurencyjnej regionów przygranicznych lub transnarodowych jako funkcjonalnych całości (por. Olejniczak 2006).

W Polsce w okresie programowania 2004–2006 projekty współpracy terytorialnej realizowane były w ramach programu INTERREG w trzech wariantach: INTETREG III A (współpraca transgraniczna, przygraniczna), III B (współpraca transnarodowa), III C (współpraca międzyregionalna). Ponadto realizowano program URBACT – specjalny program adresowany do miast. Należy podkreślić, że programy te nie były homogeniczne pod względem realizowanych projektów – szczególnie dotyczy to INTERREG III A, w ramach którego realizowane były

także projekty infrastrukturalne, głównie poza większymi miastami (takie projekty nie będą brane pod uwagę w niniejszej analizie).

Metody

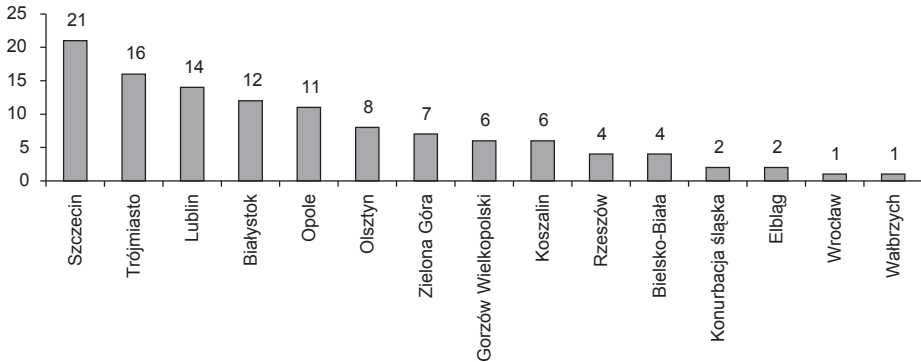
Analizę projektów URBACT oparto na informacjach z dokumentów programowych oraz dokumentacji projektowej, ponadto polscy beneficjenci objęci zostali badaniem ankietowym. W przypadku analizy projektów INTERREG III A, III B i III C wykorzystano bazy projektów oraz dokumentacji programowej i projektowej. Ponadto w przypadku INTERREG III B CADSES i INTERREG III B BSR użyto danych zgromadzonych w ramach wcześniej przeprowadzonych ewaluacji (EGO s.c. 2008; TROJDEN 2009).

INTERREG

Jednym z ważnych narzędzi polityki spójności w okresie 2004–2006 stymulującym współpracę między miastami była inicjatywa INTERREG. W perspektywie 2004–2006 INTERREG wdrażano w ramach 3 komponentów: INTERREG III A – 7 programów realizowanych na terytorium Polski, INTERREG III B – 2 programy realizowane na terytorium Polski, INTERREG III C – jeden program dla całej UE. W ramach INTERREG III A realizowane były przedsięwzięcia podejmowane na sąsiadujących ze sobą terenach przygranicznych, zarówno „miękkie” jak i infrastrukturalne, zazwyczaj angażujące partnerów instytucjonalnych z obu stron granicy. W INTERREG III B realizowane były przede wszystkim projekty o charakterze miękkim, mające na celu zrównoważony i skoordynowany rozwój przestrzenny, angażujące we współpracę zazwyczaj kilku bądź kilkunastu partnerów instytucjonalnych z wielu regionów i krajów (z obszaru z góry wyznaczonych makroregionów). Z kolei INTERREG III C umożliwiał współpracę i wymianę dobrych praktyk w skali całej UE. We wszystkich tych inicjatywach mogły uczestniczyć miasta (rozumiane jako władze samorządowe) oraz instytucje działające na ich terenie. Korzyści z udziału w projektach polegały przede wszystkim na wymianie doświadczeń i możliwości wykorzystania dobrych praktyk zidentyfikowanych w toku realizacji projektu, a także wypracowaniu „miękkich” produktów, np. strategii (także wspólnych z innymi partnerami), planów, sposobów implementacji polityk. Istotnym czynnikiem w tego typu projektach jest również nawiązanie współpracy instytucjonalnej, która może zaowocować nowymi wspólnymi inicjatywami i projektami. Poszczególne komponenty INTERREG miały różną specyfikę, dlatego zostaną omówione osobno.

Programy w ramach INTERREG III A były ograniczone przestrzennie, tzn. obejmowały obszary przygraniczne. Stąd też znaczna część miast położonych w głębi kraju nie mogła – z definicji – brać w nich udziału. Z drugiej strony charakter INTERREG III A powodował, że największe wsparcie przeznaczane było dla terenów położonych w pobliżu granicy. W znacznym stopniu ograniczyło to udział beneficjentów z dużych miast w INTERREG III A (zrealizowali oni około

15% wszystkich projektów, nie licząc mikroprojektów, w ramach 7 programów INTERREG III A). Najwięcej projektów zrealizowali beneficjenci ze Szczecina i Trójmiasta (por. ryc. 1). Dość duża aktywność widoczna była także w przypadku Lublina, Białegostoku i Opola. Realizowane w ramach INTERREG III A projekty dotyczyły różnych aspektów i obejmowały zarówno działania „twarde” jak i „miękkie” – wobec tego w ramach niniejszego badania są analizowane jako element całości polityki spójności (por. inne rozdziały). Tu zostały one przywołane w sposób bardziej szczegółowy, ponieważ część projektów INTERREG III A zawiera komponent współpracy międzynarodowej. Widać zatem, że przynajmniej te miasta, które zrealizowały kilka bądź kilkanaście projektów w ramach tej Inicjatywy, miały szansę na rozwinięcie współpracy z partnerami z drugiej strony granicy. Jednak niewielka liczba projektów tego typu zrealizowanych w miastach pozwala przypuszczać, że oddziaływanie jej było mimo wszystko dość umiarkowane.

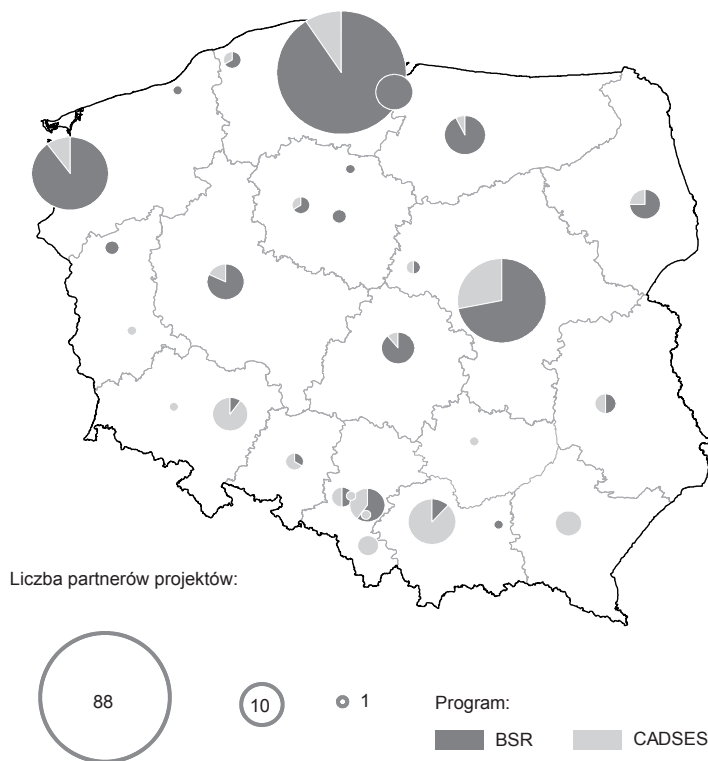
Ryc. 1. Liczba partnerów projektów INTERREG III A w badanych miastach

Źródło: opracowanie własne.

W ramach INTERREG III B Polska objęta była dwoma programami: BSR oraz CADSES. BSR obejmował makroregion Morza Bałtyckiego, a CADSES – makroregion Europy Środkowo-Wschodniej. W obu programach mogli uczestniczyć partnerzy ze wszystkich polskich województw. W INTERREG III B BSR uczestniczyło 279 partnerów z Polski (przez partnera projektu rozumiana jest instytucja biorąca udział w danym projekcie, tzn. jeżeli dana instytucja bierze udział w dwu projektach, liczona jest jako dwóch partnerów). Wśród ogółu partnerów z Polski partnerzy projektów z miast objętych niniejszym badaniem (31 miast, konurbacja śląska oraz Trójmiasto) stanowili bardzo liczną grupę, tj. 231 partnerów (czyli 83% wszystkich polskich partnerów). Podobnie było w przypadku INTERREG III B CADSES. Na 98 polskich partnerów projektów, 88 (90%) to instytucje z analizowanych miast. Tak duża koncentracja świadczy o potencjale instytucjonalnym współpracy międzynarodowej zlokalizowanym w największych polskich miastach (choć należy zaznaczyć, że polskie instytucje bardzo

rzadko pełniły rolę partnerów wiodących – 4 przypadki w ramach CADSES oraz 3 – BSR). Fakt, że zdecydowana większość projektów w ramach BSR i CADSES została zrealizowana w miastach objętych niniejszą analizą, pozwala na bezpośrednie wykorzystanie wniosków z ewaluacji tych programów (chodzi o dwa raporty: EGO 2008, TROJDEN 2009).

Rozkład przestrzenny partnerów biorących udział w projektach BSR i CADSES nie jest równomierny (por. ryc. 2). Najwięcej partnerów projektów pochodziło z Trójmiasta (97), Warszawy (53) i Szczecina (39). Dość licznie reprezentowane były także: Kraków (17), konurbacja śląska (16), Olsztyn (13), Elbląg (11), Poznań (11) oraz Wrocław (10). W przypadku pozostałych miast w BSR i CADSES brało udział mniej niż 10 partnerów, a 7 uwzględnionych w niniejszym badaniu ośrodków – Częstochowa, Jastrzębie-Zdrój, Kalisz, Radom, Rybnik, Wałbrzych i Włocławek – nie było reprezentowanych przez żadną instytucję.

Ryc. 2. Rozmieszczenie partnerów projektów INTERREG III B BSR i CADSES

Źródło: opracowanie własne na podstawie baz danych projektów BSR i CADSES.

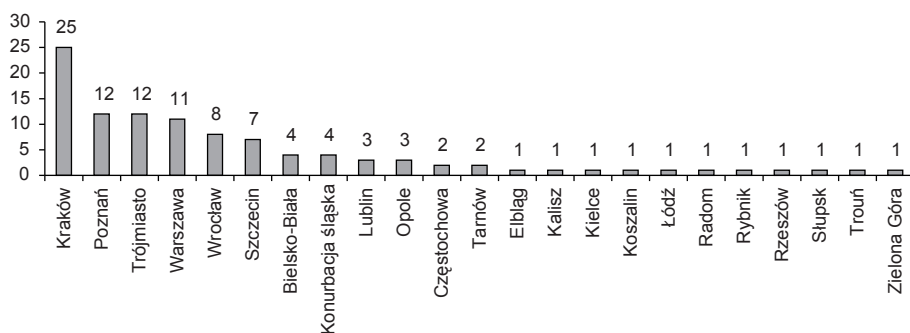
W ramach opartej na wyczerpujących badaniach empirycznych ewaluacji INTERREG III B CADSES (EGO 2008) stwierdzono, że realizacja programu

w Polsce zakończyła się „umiarkowanym sukcesem” zarówno w zakresie namacalnych efektów projektów, jak i trwałości współpracy zainicjowanej podczas ich realizacji. Jak zaznaczono wyżej, ze względu na to, że zdecydowana większość partnerów projektów pochodziła z badanych tu miast, wnioski z tej ewaluacji można bezpośrednio przenieść do niniejszego badania. Wspomniany raport podsumowuje te kwestie w następujący sposób: „Co prawda 62% polskich uczestników CADSES w trakcie samooceny deklarowało pełne osiągnięcie zakładanych celów projektów, zaś prawie 90% zapewniało o ich użyteczności, jednak przy pytaniu o praktyczne przykłady zastosowania i konkretne grupy beneficjentów tylko wąska grupa zdolna była podać konkretne produkty – odpowiednio: 40% i 11%. (...) Niewątpliwie pozytywnym efektem programu CADSES jest, iż prawie połowa badanych uczestników projektów skorzystała z okazji i dzięki udziałowi w projektach rozbudowała swoją sieć współpracy międzynarodowej. Jednak aż 24% badanych nie skorzystało z okazji trwałego wejścia w sieć europejskiej współpracy, a 16% wyraźnie zraziło się do dotychczasowych partnerów. Co więcej, odnosząc ten znaczący przyrost współpracy po CADSES do skali sieci, w którą włączeni byli polscy beneficjenci (ponad 500 partnerów), obraz staje się mniej optymistyczny – polscy uczestnicy CADSES chcą współpracować z co szóstym poznanym partnerem” (EGO 2008, s. 5).

Bardzo podobne wnioski płyną z ewaluacji INTERREG III B BSR (TROJDEN 2009). Z jednej strony partnerzy wysoko oceniają osiągnięcie celów projektu oraz użyteczność osiągniętych rezultatów, a z drugiej – bardzo rzadko są w stanie podać konkretne przykłady na poparcie tych twierdzeń. 63,6% badanych partnerów projektów twierdzi, że współpraca nawiązana podczas projektu jest kontynuowana lub planowana. Oznacza to jednak, że w przypadku 1/3 partnerów udział w projekcie nie przełożył się na budowanie trwałej sieci współpracy.

Dość liczne uczestnictwo instytucji z badanych miast w projektach w ramach komponentu III B przełożyło się na rozwój sieci współpracy i powiązań kooperacyjnych z różnymi partnerami, przede wszystkim zagranicznymi. Jednakże dynamika i trwałość tej współpracy jest zdecydowanie poniżej oczekiwań (trudno jednoznacznie stwierdzić, czy wynika to z konstrukcji analizowanych programów, czy też z charakterystyk polskich partnerów). Istotnym czynnikiem rzucającym raczej negatywne światło na budowanie sieci współpracy w ramach INTERREG III B wśród polskich partnerów projektów jest to, że bardzo rzadko pełnili oni funkcję liderów projektów (a to właśnie lider odnosi największe korzyści, poprzez bezpośrednią kontrolę nad treścią i przebiegiem projektu) oraz że równie rzadko deklarowali chęć bycia partnerami wiodącymi w przyszłości. Niemniej jednak udział instytucji z badanych miast w projektach INTERREG III B należy uznać za jednoznacznie korzystny przede wszystkim dlatego, że budowanie współpracy jest procesem długotrwałym (polega *de facto* na budowaniu zaufania), stąd też należy oczekiwać, że z biegiem lat efekty tego typu inicjatyw będą coraz wyraźniejsze, a współpraca zainicjowana w latach 2004–2006 może przynieść rezultaty w długiej perspektywie.

W ramach INTERREG III C 129 polskich partnerów brało udział w 89 projektach. Co piąta polska instytucja realizująca projekty w ramach tego programu pochodziła z któregoś z dużych miast analizowanych w tym badaniu. Tych 104 partnerów realizowało 72 projekty. Widać zatem, że współpraca międzyregionalna jest domeną dużych miast (choć wśród nich widoczne jest duże zróżnicowanie zaangażowania w tego rodzaju projekty – por. ryc. 3). Na pewno wiąże się to z ich potencjałem instytucjonalnym, zasobami finansowymi oraz ludzkimi. Udział w projektach INTERREG III C był na pewno dobrą okazją do nawiązania kontaktów międzynarodowych oraz transferu wiedzy i dobrych praktyk. Świadczy o tym to, że w ramach omawianych projektów polscy partnerzy mieli okazję współpracować w sumie z 802 zagranicznymi partnerami z całej UE (średnio ponad 11 partnerów zagranicznych na jeden projekt). Konstrukcja INTERREG III C była podobna do INTERREG III B, stąd też można z dużym prawdopodobieństwem przypuszczać, że rzeczywiste efekty realizacji projektów są zbliżone w obu programach (por. wyżej).

Ryc. 3. Liczba partnerów projektów INTERREG III C w badanych miastach

Źródło: opracowanie własne.

URBACT

W programie URBACT, realizowanym w latach 2004–2006, wzięło udział 21 polskich miast (w sumie wzięło w nim udział 213 miast z całej Europy). Niektóre z nich uczestniczyły w więcej niż jednym projekcie, stąd polskich miast-partnerów było w sumie 31. Miasta te uczestniczyły łącznie w 17 projektach. Mała skala programu z góry przesądza o jego małym potencjalnym oddziaływaniu, szczególnie wobec całości interwencji w ramach polityki spójności, czy choćby wobec projektów w ramach INTERREG III B i INTERREG III C, które miały dość podobny charakter. URBACT został stworzony, aby wspierać wymianę doświadczeń oraz tzw. dobrych praktyk między miastami – jego istotą są zatem działania „miękkie” nastawione na transfer wiedzy (tak jak w przypadku INTERREG III B i III C). Mimo z góry ograniczonego ogólnego oddziaływania w skali kraju, program osiągnął bardzo pozytywne rezultaty na poziomie miast w nim uczestniczą-

cych. Szczególnie skorzystać mogły miasta uczestniczące w więcej niż jednym projekcie (Warszawa – 4, Poznań – 3, Białystok, Bydgoszcz, Gdańsk, Kraków, Łomża – po 2 projekty) lub miasta będące partnerami wiodącymi, ponieważ partner wiodący ma największy wpływ na kształt projektu i może najbardziej dostosować go do swoich potrzeb (Poznań w projekcie HOUS-ES i Płock w projekcie URBAMAS).

Przeprowadzona przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego analiza udziału polskich miast w URBACT (por. MRR 2007) pokazała, że uczestniczące w programie miasta bardzo dobrze go oceniają. Realizacja projektów pozwoliła na wymianę doświadczeń i dobrych praktyk związanych ze zintegrowanym rozwojem, rewitalizacją i planowaniem. Opracowane zostały również różne dokumenty strategiczne. Nawiązano współpracę krajową i międzynarodową. Ponadto projekty przyczyniły się do promocji miast na arenie międzynarodowej. Przeprowadzone w ramach niniejszej ewaluacji analizy potwierdzają te wnioski. W sumie przy użyciu otwartego kwestionariusza zdobyto informacje jakościowe dotyczące 17 partnerów projektów. Zdecydowana większość z nich twierdzi, że rezultaty projektów są w praktyce wykorzystywane w dużym stopniu w działaniach podejmowanych przez miasto. Jedynie w jednym przypadku rezultaty nie są w ogóle wykorzystywane, a w 3 – są wykorzystywane w małym stopniu. Bardzo podobnie wyglądają opinie na temat wpływu rezultatów projektu na rozwój miasta – zdecydowana większość respondentów widzi taką zależność, choć trzeba przyznać, że jest to wpływ przede wszystkim „miękki”, polegający na podniesieniu kompetencji pracowników czy lepszym opracowywaniu dokumentów strategicznych (potencjalnie może przynieść to bardzo dobre efekty w dłuższym horyzoncie czasowym). Projekty przekładają się przede wszystkim na wzrost kompetencji i poprawę zarządzania strategicznego w zakresie rewitalizacji (14 wskazań) oraz konkurencyjności i atrakcyjności (12 wskazań), nieco mniej liczne są wskazania na oddziaływanie w zakresie spójności społecznej (9 wskazań), a najmniej liczne – w zakresie suburbanizacji (7 wskazań). W tym ostatnim przypadku należy zaznaczyć, że zjawisko to dotyczy przede wszystkim dużych miast, więc zakres miast postawionych przed tym wyzwaniem jest ograniczony (stąd zapewne mniej liczne wskazania). Z kolei podkreślane w opracowaniu MRR z 2007 r. rozwijanie sieci współpracy ma nieco mniejszy zasięg, niż można by się było spodziewać. W przypadku aż 7 (z 17) partnerów projektów współpraca nie była kontynuowana, a w przypadku 2 – była kontynuowana w ograniczonym zakresie. Jednak 8 respondentów twierdzi, że projekt zdecydowanie przyczynił się do rozwinięcia sieci współpracy. Podsumowując, należy podkreślić, że URBACT w Polsce miał ograniczone oddziaływanie i przyczynił się przede wszystkim do podniesienia jakości funkcjonowania niektórych komórek organizacyjnych miast biorących udział w programie oraz w pewnym stopniu umożliwił rozwinięcie sieci współpracy. Niemniej jednak potencjalne oddziaływanie wydaje się znaczące, szczególnie w dłuższej perspektywie, w której zdobyta wiedza oraz opracowane dokumenty strategiczne zaczną przekładać się na realne, przemyślane działania.

Podsumowanie

Projekty realizowane w ramach INTERREG III oraz URBACT przyczyniły się do rozwinięcia sieci współpracy miast, szczególnie w skali międzynarodowej, ale też z partnerami krajowymi. Efekty projektów tego typu mają z reguły „miękki” charakter, polegający na transferze dobrych praktyk czy budowaniu potencjału instytucjonalnego oraz kapitału ludzkiego. W tym zakresie efekty projektów należy oceniać jako co najmniej zadowalające, choć liczba i skala zrealizowanych projektów najprawdopodobniej nie pozwala na wystąpienie wyraźnych i mierzalnych efektów w skali całego kraju. Niemniej jednak należy oczekiwać, że długofalowe oddziaływanie tego typu projektów będzie bardzo korzystne.

Literatura

- Alter C., Hage J., 1993, *Organizations Working Together*, London: Sage.
- Church A., Reid P., 1996, „Urban power, international networks and competition: The example of cross-border cooperation”, *Urban Studies*, t. 33, nr 8, s. 1297–1319.
- Council of The European Union, 1999, Council Regulation (EC) No 1260/1999 of 21 June 1999 laying down General Provisions on the Structural Funds, 1260/1999, OJ L161, 26.6.1999.
- Council of The European Union, 2006, Council Regulation (EC) No 1083/2006 of 11 July 2006 laying down General provisions on the European Regional Development Fund, the European Social Fund and the Cohesion Fund, 1083/2006, OJ L210, 31.7.2006.
- EGO s.c., 2008, *Ocena udziału polskich partnerów w projektach realizowanych w ramach programu INTERREG III B CADSES*, Warszawa.
- MRR, 2007, *Podsumowanie udziału polskich miast w programie URBACT w latach 2004–2006*, Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.
- Olechnicka A., Płoszaj A., 2010, „Sieci współpracy receptą na innowacyjność regionu?”, w: Tucholska A. (red.), *Europejskie wyzwania dla Polski i jej regionów*, Warszawa: Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.
- Olejniczak K., 2006, „Territorial cooperation in the European Union – INTERREG lessons for the New Programming Period”, w: R. Michie (red.), *IQ-Net Ten: 1996–2006 – Ten years of improving the quality of structural funds programming through exchange of experiences*, Glasgow: European Policies Research Centre, s. 29–32.
- TROJDEN, 2009, *Ocena efektów udziału polskich partnerów w projektach realizowanych w ramach programu współpracy transnarodowej INTERREG III B BSR (Regionu Morza Bałtyckiego)*, Warszawa.
- Wenning M., 2008, „Regional development and spatial planning in an enlarged European Union”, *The Professional Geographer*, t. 60, nr. 3, s. 426–428.

COHESION POLICY AS A TOOL TO STIMULATE COOPERATION BETWEEN CITIES — THE EXAMPLE OF INTERREG AND URACT IN POLAND

The paper discusses selected tools within Cohesion Policy that stimulate cooperation between cities. Subject to analysis are two programmes from 2004–2006: INTERREG and URBACT. In the case of INTERREG programmes, the analysis pertains to the largest Polish cities (31 most populous cities and the Silesian and Tri-City conurbations), while in the case of URBACT, all the cities that were beneficiaries of the programme were taken into account. The results of the projects are usually of the soft type and involve transfer of good practices, building institutional capacity, and human capital. In this respect, the results of the analyzed projects should be considered at least satisfactory, although the number and scale of the completed projects does not allow for clear and measurable effects to be perceptible in a country-wide perspective.

Key words: cooperation between cities, INTERREG programme, INTERREG IIIB CADSES, INTERREG IIIB BSR, URBACT.